

de bre se

IVN vecht en plasseengebied laat jong en oud beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is. Dat doen we d.m.v. natuuractiviteiten, cursussen, projecten en campagnes. Zelf leren en doen staan altijd centraal. Zie ook onze website <https://www.ivn.nl/afdeling/vecht-en-plasseengebied>

De Bres is het tijdschrift voor de leden en donateurs van de IVN afdeling Vecht en Plassengebied. Wij zijn actief in het gebied aan weerszijden van de Vecht met daarin de plaatsen Utrecht, Leidsche Rijn, Vleuten-de Meern, Maarssen, Breukelen, Loosdrecht, Loenen en Abcoude. Dit is een zeer gevarieerd landschap met een rijke natuur. In het gebied organiseren we wandelingen, lezingen en cursussen. Op deze manier proberen we mensen zoveel mogelijk van het landschap te laten genieten en te laten ervaren hoe bijzonder de natuur is.

Nog geen lid? Ontdek de natuur met het IVN! Boven-dien steun je als lid ons werk. Wij willen voor iedereen de natuur dichterbij brengen. Ook voor wie het niet vanzelfsprekend is, zoals ouderen, chronisch zieken en kinderen. Jouw lidmaatschap helpt daarbij!

Vanaf € 2,- per maand ben je al lid, meld je aan via de website <https://www.ivn.nl/steun-ivn/word-lid>

Bericht van de voorzitter

Waarschijnlijk had u het al vernomen, maar onze afdeling heeft een nieuwe voorzitter. Sinds de algemene ledenvergadering van 24 april heb ik de taken van Bert van Tol overgenomen. Vanuit het bestuur zal ik u in de Bres op de hoogte houden van allerlei zaken die binnen de afdeling en het IVN spelen.

Naast Bert heeft ook Illy Poley tijdens de algemene ledenvergadering haar taak als secretaris neergelegd. Ik wil zowel Bert als Illy hartelijk danken voor hun jarenlange inzet als bestuurslid voor onze afdeling. Tijdens de vergadering zijn Truus Lefeber en Christian Naethuys als nieuwe bestuursleden gekozen. Truus is de nieuwe secretaris van de afdeling en Christian is algemeen bestuurslid. Beiden stellen zich in deze Bres aan u voor.

Ik wil ook Tineke van Schooten bedanken. Na jarenlang de ledenadministratie te hebben gedaan heeft zij deze taak overgedragen aan Eugenie Weenink.

Op 26 mei heeft de werkgroep Stadnatuur met een lunch afscheid genomen van zijn voorzitter Dirk Jan Boerwinkel. Dirk Jan wil ik bedanken voor de wijze hoe hij samen met de werkgroep activiteiten in de stad Utrecht heeft georganiseerd. De werkgroep zal daar enthousiast mee blijven door gaan.

Naast de personele veranderingen hebben de algemene vergaderingen ook ingestemd met de wijziging van de afdelingsstatuten. In de vorige Bres heeft u kunnen lezen wat de aanleiding voor deze statutenwijziging

Nieuwe bestuursleden stellen zich voor

Mijn naam is Truus Lefeber, sinds jaren slapend lid van de vereniging en afgelopen periode flink wakker geschud door het volgen van de gidsenopleiding.

Ik ben graag buiten, wandel en fiets regelmatig. Ik heb een moestuin en probeer duurzaam te leven.

Samen met mijn man, Joop Bouwman, woon ik in Breukelen. Onze twee dochters hebben al een paar jaar geleden ons huis verlaten. Ik ben leerkracht basisondewijs. Na een felle concurrentiestrijd, maar niet heus, ben ik in april gekozen tot secretaris van het bestuur. Op deze wijze hoop ik een positieve bijdrage aan de vereniging te geven. Ik wordt contactpersoon voor de vogel- en vleermuiswerkgroep.

Mijn emailadres is: truus.ivnvp@gmail.com.

Ik heet Christian Naethuys en als IVN lid wil ik nu een kijkje gaan nemen in de bestuurskeuken van IVN Afdeling Vecht en Plassengebied. Op de laatste ALV is deze wens letterlijk werkelijkheid geworden. Dit heeft me erg blij gemaakt want nadat ik een bestuursoverleg bijgewoond had wist ik dat dit een team was dat goed in elkaar zat. Bestuursleden blijven lang zitten, verloop van leden is klein, veel wordt georganiseerd voor de leden wat activiteiten betreft en de

was en wat de belangrijkste punten waren die zijn gewijzigd.

Ik maak graag van de gelegenheid gebruik om in dit bericht van de voorzitter een aantal oproepen te doen. Volgend jaar treedt Hanneke Boom als penningmeester af. Het bestuur vindt het belangrijk dat de financiën goed worden overgedragen. Daarom wil het bestuur nu al starten met de werving voor een nieuwe penningmeester. Mocht u interesse hebben in deze functie neem dan met een van de bestuursleden contact op.

Verder heeft het bestuur de intentie om in 2020 een nieuwe natuurgidsenopleiding te starten. Het bestuur beseft tegelijkertijd dat het organiseren ervan zeker niet een vanzelfsprekend gegeven is. Daarom neemt het bestuur het initiatief om in het najaar een bijeenkomst te organiseren voor belangstellenden die iets zouden willen betekenen in de organisatie van de volgende natuurgidsenopleiding, in wat voor rol dan ook. Wilt u uitgenodigd worden voor deze bijeenkomst, stuur dan een email naar onze secretaris Truus Lefeber via secretaris@ivnvechtplassen.org. Aan de hand van de reacties zullen wij de bijeenkomst gaan beleggen en belangstellenden daarover nader berichten.

Dan rest mij u een goede natuurrijke zomer toe te wensen.

John van Himbergen
voorzitter

financiën worden goed bewaakt. Kort-om: een prettige omgeving om in te kunnen vertoeven, me te ontplooiën en nieuwe mensen leren kennen.

Over mezelf: ik ben inmiddels 52 jaar oud geworden, heb een relatie van 22 jaar en 5 van die jaren ook getrouwd (met dezelfde persoon natuurlijk haha). Van oorsprong kom ik uit Australië, ik ben woonachtig in Nederland sinds 1992, heb een kat, woon in Voordorp, ben gek op dieren en tuinieren. Ik heb de hoveniers opleiding gevolgd op het Wellant College in Houten. Mijn grootste passie is het beschermen van onze flora en fauna... en uiteraard nog veel meer. Ik ben lid van GroenLinks. Ik hou niet van mensen in hokjes plaatsten... en ik heb goede vrienden/kennissen van letterlijk ieder politieke partij.

Ik hou niet van lange verhalen (maar ze worden nog steeds te lang haha)... en veel "Groen moet je Doen" (denk zelf over na). Ik hoop snel veel van jullie te leren kennen. We zijn bourgondische mensen.. een drankje, goed eten, goede vrienden en tegelijkertijd de wereld hopelijk iets beter achter ons te laten dan hoe het was toen wij er bijkwamen.

Een bloemrijke groet, Christian

In 2003 heeft beeldend kunstenaar Marcel Blekendaal de polderwachter in het Hollandse landschap geïntroduceerd. Een boswachter zonder bos, maar met weilanden. De polderwachter maakt wandelingen in de polder, op klompen, met een polsstok. Als 'beeldend kunstenaar' werkt hij aan de verbeelding van de polder. Niet met objecten, niet met schilderijen, maar met mooie, spannende verhalen en af en toe een indrukwekkende gebeurtenis. Uw 'beeld van de polder' zal na de wandeling nooit meer hetzelfde zijn. De polderwachter is een wandelend kunstwerk en vertelt verhalen. Geïntroduceerd door zijn maker om het landschap niet verder te vullen met fysieke objecten. De polderwachter is even aanwezig, werkt aan een imaginair beeld en verdwijnt dan weer. Hij laat niets anders achter dan zijn voetstappen.

Jeuk.

Het gaat slecht met de insecten in Nederland. En dat heeft één groot voordeel: minder jeuk! Natuurlijk is het jammer voor de bloemetjes dat er minder bijen zijn om ze te bestuiven en natuurlijk is het jammer voor onze kleine onderzoekers dat het vinden van een spinnetje straks een zeldzaamheid wordt en er zijn mensen die zich zorgen maken om het feit dat we vrij voortvarend de onderste laag uit de voedselketen verwijderen, maar minder jeuk is wel leuk.

Althans, ik dacht dat het minder zou gaan jeuken. Maar het lijkt wel of ik de laatste tijd juist veel meer last heb van zeer vervelende kriebels. Niet afkomstig van haartjes, pootjes of draadjes maar van berichten in de social media.

Zo heb ik mij behoorlijk geërgerd aan de Facebook-acties betreffende de Oostvaardersplassen. Ik verbaas mij ten eerste hoe mensen totaal gespeend van kennis of verstand van zaken het hele beleid om kunnen gooien. En hoe iemand kan bedenken dat het een goed idee is om een hek open te knippen zodat de wilde dieren hun vrijheid kunnen vieren op de grill van een Scania. Ik ben ook van mening dat het niet goed gaat in de Oostvaardersplassen maar er zijn beschaafde wegen met verstandig overleg om tot een oplossing te komen, polderen noemen we dat in goed Nederlands. Dat doe je bij voorkeur met een kop koffie aan tafel en niet met een betonschaar langs de A6.

En wat te denken van de discussies die nu weer losbarsten over het achterstallig onderhoud van het groen in de gemeente? Het is voorjaar, de zon schijnt uitbundig en zo nu en dan komt er ook een goeie bak water uit de lucht dus het is groeizaam weer. Dat zie je aan het gras, dat groeit.

Hard. En dan moeten wij Hollanders maaien. Want het moet wel netjes. Zo ook ons openbaar groen. Als het gras boven de enkels komt wordt er gemord en tegen de tijd dat het kniehoog staat gaan we klagen. Zoals de recente oproep van een moeder, wederom op Facebook, om je bij haar in de speeltuin naast het huis te vervoegen met heggescharen, bijlen en zagen om het groen rond de speeltuin te lijf te gaan. Haar zoon had bij het spelen in de bosjes zijn been open gehaald. Dat levert straks een stoer huis-, tuin- en keuken litteken op a la haaienbeet van Freek Vonk. Daar maak je de blits mee op het schoolplein. Maar goed, aangezien de gemeente niet direct genegen was om het groen te asfalteren, om deze levensgevaarlijke natuur te temmen, was het tijd om het heft zelf in handen te nemen. "Ze" doen niets, dus dan gaan we zelf aan de slag!

Ik krijg er de kriebels van. Ik zou dan terug willen krabbelen: er zullen daar in de buurt toch ook mensen zijn die wel genieten van de vogeltjes in die bomen? Er zullen toch ook kinderen zijn die het fijn vinden dat ze ook in de schaduw kunnen spelen? En er zal toch wel iemand zijn die bedenkt dat dat beetje groen keihard nodig is om water op te vangen? Dat als er straks weer een hoosbui valt dat water ergens in weg kan zakken? Dat we dan weer kunnen klagen over natte voeten. Heeft deze dame daar ook aan gedacht?

Als ik al die berichten lees op de social media dan gaat het jeuken. En eigenlijk wil ik dan krabben, reageren. Maar gelukkig kom ik vaker in de natuur en weet ik een ding: als het jeukt: niet krabben! Want dan wordt het alleen maar erger! Dus ik kneus een blaadje van de weegbree en wrijf lichtjes over de gevoelige plek. Dat helpt ;-)

de polderwachter

Vecht en plassen *actief*

25 maart excursie stinzenplanten op Nijenrode

Wij gidsen en de bezoekers hebben genoten van een lekker voorjaarszonnetje. Klepperende ooievaars. Velden met crocussen. Kleurrijke narcissen. Blauwe was van de sterhyacinten afgewisseld met het groene blad van de Bos-tulp.

4 april aanplant van Tiny Forest op muziekplein, Leidse Rijn
Zie ook het artikel over het Tiny Forest idee in deze Bres.

31 maart Stadstuin Klopvaart

IVN Vecht en plassen was samen met IVN Heuvelrug aanwezig bij de start van het tuinseizoen op Stadstuin Klopvaart

8 april vogel excursie Wauerveen

De blauwborsten lieten zich uitbundig horen en zien.

15 april Wandeltocht

Vandaag een prachtige wandeltocht gelopen met de wandelgroep, georganiseerd door Reint Dragt.

6 mei excursie in de Bethunepolder

Een behoorlijke logistieke operatie, 45 personen met het pontje van het C-ford overzetten naar de Bethunepolder.

27 mei excursie in de Buitenhof van het Maximapark

Geslaagde samenwerking met de Landschapsbeheergroep Vleutende Meern en ondanks een forse regenbui een uitbundige bloei van de dagkoekoeksbloem.

26 mei studiedag naar Thijsse's hof

Een leerzame dag voor de Hoffers

1-3 juni reunie van de NGO 2016/17

Een fantastisch weekend in Zuid-Limburg, goed georganiseerd, met mooi weer en een mooie excursie in de orchideeëntuin in het Geredal, een landschapswandeling, lekker eten en een excursie in de St. Pietersberg groeve.

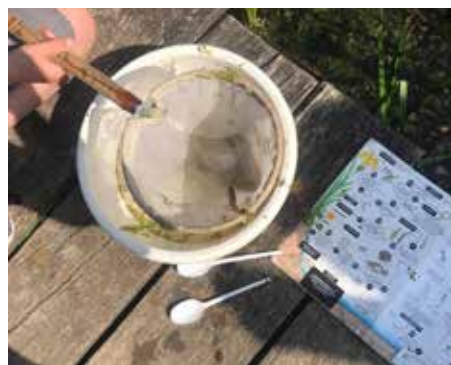

9 juni in gebruikstelling van de gerestaureerde Buitenwegse Molen

Joke van der Ham gaf een waterdierrijks excursie. "Er gingen zo'n 15 mensen mee (een paar slecht ter been, die eerder afhaakten ook al was de afstand heel kort). Ik heb wat verteld over het ontstaan van het gebied: dekzand, veen: Vecht, eerste bewoning, ontginning: Nedereindse Vaart".

10 juni IVN-slootjesdagen

Alie Schutter

Alie Schutter groeide op in een dorp in Friesland zo las ik in het A4-tje dat ze schreef bij de start van de natuurgidsenopleiding 2016/2017. Als kind was ze vaak buiten te vinden, lekker struinen bij de houtwallen rond de weilanden, hutten bouwen en in bomen klimmen. In de zomervakantie werd er gekampeerd, in de winter geschaatst. Ze studeerde biologie in Groningen, was er vrijwilliger bij het Natuurmuseum en bij de Scouting waar ze

met de kinderen de natuur in trok. Na in de stad Groningen en in Peize in de provincie Drenthe gewoond te hebben is ze in Loenen aan de Vecht komen wonen. We gaan het er in het interview over hebben.

En over 'Landschapspijn', een woord dat je de laatste tijd geregeld tegenkomt. Een begrip dat als eerste werd gebruikt door de trekvoegecoloog Piersma en dat het heimwee verwoordt naar het kleinschalige Friese platteland waar hij ooit rondliep. De eerste vraag

gaat dan ook over haar jeugd en hoe haar wereld er toen uitzag.

Alie: 'Ik ben opgegroeid in Bergum (Burgum) een dorp waar Fries werd gesproken, midden in de Friese wouden. Een coulisselandschap met houtwallen en kleinschalige veeteelt, ten noordwesten van Drachten. Mijn vriendinnetje woonde op een boerderij. Het erf rond de boerderij, de weide en de houtwallen waren ons speelterrein. Ik ben en was een echt buitenmens wat mag blijken uit het feit dat mijn

moeder me vertelde dat ik als baby alleen maar buiten onder een afdakje in de kinderwagen wilde slapen. Mijn ouders hadden niet veel oog voor de natuur, ik denk dat die vooral bezig waren om te overleven. Zelf ben ik nog van de generatie die heeft meegemaakt dat het water in de sloten zo helder was dat je de vissen van de schoolplaat van Koekoek zo kon zien zwemmen. De kwaliteit van het water verslechterde door de riolering van het dorp die er op uitkwam. Met de bouw van de elektriciteitscentrale aan het Bergumermeer die daar het koelwater loosde en de algengroei die dat teweeg bracht werd het er niet beter op. Uiteindelijk mocht er vanaf de camping niet meer gezwommen worden'.

Alie: 'Ik ging in Bergum naar de basisschool. Door de uitbreiding van het dorp zaten we met 45 leerlingen in de vijfde klas (tegenwoordig groep 7). In het laatste jaar kwam ik in een afgesplitste klas 5 en 6, bij een onderwijzer die oog had voor de leerlingen en me stimuleerde om naar het Atheneum te gaan. Mijn vader die zelf nooit had kunnen studeren, stond daar volledig achter. Ik vond het heerlijk om dagelijks de 17,5 km heen en terug naar de school in Drachten met de fiets af te leggen. En ik probeerde 'swinters het moment dat ik van mijn ouders de bus moest nemen, zo lang mogelijk uit te stellen. Na de middelbare school ben ik in Groningen biologie gaan studeren. De keuze voor biologie was een kwestie van afstrepen van mogelijkheden. Eigenlijk wilde ik geneeskunde gaan studeren, maar dat leek me niet zo handig. De eerste tijd ben ik thuis blijven wonen, want als oudste kind vond ik het thuis met mijn jongere broertje en zusjes wel zo gezellig. Het kwam niet bij me op om lid te worden van een studentenvereniging. Van mijn medestudenten zat niemand daarbij: In onze ogen was het een rechtse ballenclub. Studeren had toen al iets massaal met hoorcolleges met 120 studenten in een grote zaal. Vergeleken met andere studierichtingen stond daar veel practicum tegenover: microscopie, onderzoek aan vissen en ratten, cellen bekijken van planten en die uittekenen. In het 2e jaar ging je meer naar buiten zoals naar de 'Herdershut' op Schiermonnikoog. Bij het doctoraal deel sluit je je aan bij een onderzoeksgroep, gericht op een gebied als plantenfysiologie, plantencologie en milieukunde.

Tijdens m'n studie was ik vrijwilliger bij de Scouting en het Natuurmuseum, dat museum bestaat helaas niet meer.

Alie: 'Het idee dat elk Fries kind over een zeilboot of op z'n minst een piraatje kon beschikken, geldt zeker niet voor vroeger. Wel zag mijn man ooit een bootje onder water liggen waarbij het hem leuk leek om dat op te knappen. Het bleek een Brandsma schouwtje te zijn. De eigenaar had ergens nog de zeilen in een kist liggen. Tijdens de studietijd hebben we geregeld met het schouwtje op het Paterswoldsemeer gevaren. Laatst zagen we zo'n schouwtje nog bij de Vecht bij Nederhorst-den-Berg liggen. Zeilen doen we niet meer, tegenwoordig maken we regelmatig fietstochten in de omgeving van het Gooi, door de polder, maar ook verder weg door het rivierengebied en in Noord-Holland. Op de dag vóór het interview hebben we een fietstocht gemaakt van Durgerdam naar Marken en terug. Langs het IJsselmeer zagen we o.a. kroon- en kuifeenden en op Marken en in Waterland grote aantallen weidevogels. Het waren er meer dan we hadden gedacht'.

In de VAR las ik een artikel over de natuurgidsenopleiding van het IVN die begin 2016 zou starten. Natuur maakt deel uit van mijn dagelijks leven. Als je er oog voor hebt zie en hoor je steeds weer iets nieuws. Naast die natuurbeleving samen met anderen wilde ik meer praktische kennis opdoen. De gidsenopleiding betekende voor mij het opfrissen van kennis in de vorm van namen leren van bomen, bloeiende planten en dieren. Tijdens een studie biologie word je geen kenner van soorten. Ik ben geregeld op de tennisbaan te vinden van de tennisclub in Loenen en die in Wilnis waar ik competitie speel. In juni starten de open toernooien waar iedereen zich voor kan inschrijven. Bij een tenniswedstrijd weet je nooit hoelang het gaat duren. Je speelt niet binnen een bepaalde tijd, maar om twee gewonnen sets. En dan kan het gebeuren dat je 's-nachts om 1 uur pas van de tennisbaan afkomt.

Jaap Stavenuiter

p.s.

Nu Leeuwarden Culturele Hoofdstad van Europa is, kun je er in het kader van het project 'Leen Een Fries' met een lokale Fries op stap gaan. In die stijl sluiten we het interview samen af met een wandeling langs het deel van de Vecht bij Loenen waar zij tijdens de gidsenopleiding de natuur tijdens de vier seizoenen volgde. Het is een onderdeel van een rondje Vreeland dat ze geregeld loopt. We zagen jonge eiken aan de voet van populieren: mogelijk bergplaatsen van eikels, Lisdodden, Egelskop en Oever- en Pluimzegge en Gele plomp op plaatsen waar maatregelen waren getroffen om de golfslag van boten tegen te gaan, fluitenkruid dat over het hoogtepunt van de bloei heen was en de poort van de voormalige buitenplaats Wallestein als herinnering aan de drie buitenplaatsen die er ooit waren.

Classificatie

Klasse: Spermatopsida

Orde: Asterales

Familie: Asteraceae
(Composietenfamilie)

Geslacht: Cichorium
(Cichorei)

Soort: Cichorium
intybus

Wilde planten die je eigenlijk gezien moet hebben

De Wilde cichorei

Soms weet je nog precies waar je een bepaalde plant voor het eerst gezien hebt. Voor mij was dat Wilde cichorei op een veld bij het Milieu Educatief Centrum in Maarssebroek. Als vervolg op een cursusavond waar het begrip gradiënt behandeld werd, probeerden we daar de zaterdag daarop bloeiende planten op naam te brengen die daar op het veld bloeiden. Gradiënten zijn natuurlijke overgangen in het terrein, bijvoorbeeld de overgang van zonnig naar schaduwrijk, van voedselarm naar voedselrijk, wel of niet kalkrijk, enz. Het terrein was drie jaar daarvoor op de schop gegaan, waarbij de oevers op een natuurlijke wijze werden ingericht, zodat de overgang van water naar land geen obstakel vormde voor de waterdieren. De bovenste laag grond was afgegraven en verwerkt in een aarden wal om het veld van een meter hoog. Voor we in groepjes de planten gingen inventariseren, werd een 50 cm brede strook uitgezet van de waterpartij naar de aarden wal. We richtten ons daarbij op een plant die uitbundig bloeide met helder blauwe bloemen. En dit is wat we zoal aantreffen:

Grote lisdodde, een uitgebloeide Gele lis met zaaddozen, Harig wilgenroosje, Wolfspoot, Driedelig tandzaad, Waterzuring, Watermunt, Perzikkruid, Scherpe boterbloem, Rolklaver, Zilverschoon, Rode klaver, Akkerkers, Hopklaver, Smalle weegbree, Paardenbloem, Madeliefje, Knoopkruid, Brede weegbree, Gewoon duizendblad, Blaassilene, Heelkruid, Wilde cichorei, Speerdistel, Gewoon slangenkruid en Gewone Raket.

De eerder genoemde opvallende plant met blauwe bloemen bleek de Wilde cichorei te zijn (*Cichorium intybus*). Een midzomerbloeiër die twee weken na de langste dag bloeit. Het is een tamelijk kale plant met rechtopstaande vertakte gegroefde stengel die melksap bevatten en zo'n 60 cm hoog wordt. De rozetbladeren onderaan de steel lijken op die van een paardenbloem. De Wilde cichorei behoort net als de Paardenbloem tot de familie van de Composieten. De stengelbladeren zijn lancetvormig maar klein. Bloemhoofdjes zitten in aren op de vertakkingspunten van de stengels. De bloemhoofdjes zijn lintvormig, hebben een doorsnede van 2,5 tot 4 cm. Je vindt de plant in bermen en wegranden (verdichte grond) en braakliggende terreinen. Komt algemeen voor vooral in het rivierengebied en is juist vrij zeldzaam in het noordoosten van het land.

De naam cichorei was niet nieuw en gekoppeld aan het blauwe blikje Buismann waarvan je bij het koffiezetten als smaakversterker bij het koffiezetten een scheepje aan de koffie toevoegde. Maar dat ook in trek was als surrogaat koffie wanneer de gewone koffie schaars was, zoals in tijden van oorlog of economische crises. Surrogaatkoffie wordt gemaakt door de wortel te roosteren van de Koffie cichorei, *Cichorium intybus savatum*, een gekweekte variëteit van de Wilde cichorei. Zoals je misschien weet redde Onnes, koffiehandelaar te Amsterdam, in 1907 kasteel Nijenrode van de sloop en liet het kasteel en de bijgebouwen rigoureuus verbouwen naar de situatie in de 17e eeuw. In de tijd dat Onnes het kasteel kocht stond koffie bekend als het zwarte goud. Toen in 1929 de economische recessie uitbrak ging hij failliet. Ga er maar vanuit dat toen de surrogaat koffie populair werd. Tegenwoordig prijzen liefhebbers hem echter aan als een heerlijke surrogaatkoffie die gezonder zou zijn dan de echte koffie.

Jaap Stavenuiter

U i t n o d i g i n g J . P . T h i j s s e d a g

Beste actieve leden,

Hierbij nodigen wij jou en je partner/gezin van harte uit om deel te nemen aan de J.P. Thijsседag, die dit jaar gehouden zal worden op zaterdag 1 september. De J.P. Thijsседag is bedoeld als bedankje voor iedereen die zich heeft ingezet voor onze IVN-afdeling en ook voor hun partners/gezin die hun partner/ouder regelmatig hebben moeten missen. Dit jaar houden wij een fietsexcursie op het terrein van het Nationaal Militair Museum in Soest.

Wij vragen je in verband met de kosten zoveel mogelijk op je eigen fiets te komen of deze mee te nemen. Voor wie dat niet mogelijk is, bestaat de mogelijkheid om een fiets te huren, zoals staat vermeld in bijgaand programma.

Ook bij slecht weer gaat de fietsexcursie gewoon door, dus neem dan je regenkleding mee. Alleen bij onweer wordt de excursie afgelast.

Je kunt je aanmelden voor de J.P. Thijsседag bij tinekevanschooten@hotmail.com.
Wil je ook aangeven of je je eigen fiets meeneemt of gebruik maakt van de fietsverhuur?
Het belooft een gezellige dag te worden. We hopen op een grote opkomst.

Met vriendelijke groet,
Het Organisatieteam

Eugénie, Marloes en Tineke

Programma J.P. Thijsседag, 1 september 2018

09.30 uur uiterlijk	- Aankomst bij Fietsverhuur ¹ voor mensen die een fiets huren.
09.45 uur	- Verzamelen bij de ingang van het Nationaal Militair Museum (NMM) ²
10.00 – 10.30 uur	- Koffie in het restaurant van het NMM.
10.30 – 12.30 uur	- Fietstocht over het terrein van het NMM onder leiding van 2 gidsen van Het Utrechts Landschap.
12.30 – 13.30 uur	- Picknick. We vragen je je eigen lunchpakketje mee te nemen. Voor drinken en versnaperingen zorgen wij. In het kader van de duurzaamheid, vragen we je zelf een beker mee te nemen.
13.30 – 15.00 uur	- Keuze uit:
1. Rondwandeling door Landgoed De Paltz onder leiding van een of twee natuurgidsen van onze eigen IVN-afdeling. Het is een prachtig gebied, dus de wandeling is zeer aan te bevelen.
2. Bezoek aan het Nationaal Militair Museum op eigen kosten. Als je een Museumjaarkaart hebt, neem die dan mee.
Ca. 15.00 uur	- Afsluiting met een drankje voor eigen rekening bij een nog nader te noemen café/restaurant.

1 Mensen die een fiets willen huren, dienen uiterlijk om 09.30 uur aanwezig te zijn op het volgende adres:

Fietsuur T.C.S. Fietsen, Rademakerstraat 1, Soesterberg.

De mogelijkheid bestaat om een e-bike te huren. De meerkosten voor een e-bike zijn voor eigen rekening.

Er is genoeg parkeerruimte in de buurt van de Fietsverhuur.

Gezamenlijk fietsen we dan naar het Nationaal Militair Museum in Soest.

2 Mensen die hun eigen fiets meenemen moeten uiterlijk 09.45 uur aanwezig zijn bij de ingang van het Nationaal Militair Museum, Verlengde Paltzerweg 1, 3768 MX Soest. Op het museumterrein is voldoende parkeerruimte.

Beste Polderwachter

Laat ik meteen maar het S-woord aan de orde stellen, met de vraag of je al benaderd bent voor één van de Sector tafels, die door Minister Wiebes van Economische Zaken en Klimaat worden geïnstalleerd. De groepen moeten met voorstellen komen die moeten leiden tot verminderen van de CO2 uitstoot. Om de persoon die thuis is in de polder, in de natuur, kunsten, toerisme en een rol speelt bij de landsverdediging, daar kan men toch eenvoudig weg niet om heen? Dit stukje is bedoeld om je even bij te praten over wat er tot nu toe is gebeurd. Te beginnen met de Klimaatop in Parijs in 2015 waar door

volgers en deelnemers euforisch op is gereageerd. Voor de toenmalige Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu was het succes aanleiding met het initiatief te komen voor een Nationale Klimaatop, die op 26 oktober 2016 in de voormalige Van Nelle Fabriek in Rotterdam werd gehouden.

De top in Rotterdam was voor een coalitie van organisaties die actief zijn in de bosbouw, waaronder Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten, aanleiding om onder de titel 'Bomen zijn het langzame goud' hun plan te presenteren voor het beperken van de CO2-uitstoot. Ze gaven daarin aan dat er in Nederland 100 duizend hectare extra

aan bos bij moet komen. Dat komt overeen met een gebied groter dan de Veluwe. Nederland heeft nu 350 duizend hectare bos, 11% van het totale oppervlak. Van die 100 duizend hectare is een deel bedoeld als uitbreiding van de Ecologische hoofdstructuur. 15 duizend hectare bos in de voormalige veenkoloniën krijgt de bestemming Agrofostery: een combinatie van boombeheer, landbouw en veeteelt. Naast de genoemde 100 duizend hectare, moet 115-duizend hectare aan bestaand bosgebied worden verrijkt met soorten bomen die daar beter gedijen.

Meer bos en hout in Nederland, was één van de voorstellen die

In de kijker

De Moreelsebrug

Voor de inwoners van Leidsche Rijn is de ingebruikname van de Moreelsebrug waarschijnlijk oud nieuws. Zij hebben misschien al

verschillende keren gebruik gemaakt van de nieuwe verbinding naar het centrum van Utrecht. Zelf was ik benieuwd hoe de zeventien bomen er een jaar na de ingebruikname van de brug bijstonden. Aan de boom waar uiteindelijk voor is gekozen werden nogal wat eisen gesteld. Zo moest deze perioden van warmte, koude en droogte kunnen weerstaan. Het moest een eyecatcher zijn, niet te groot, groenblijvend en geen last hebben van uitbrekende takken. Eisen die je eigenlijk ook zelf kunt bedenken.

ProRail is allergisch voor bladeren of takken op de rails. Door de stra-

lingswarmte van de brug kan het er heet zijn. Het plantgat is 120 x 120 x 80 cm, voorzien van een afvoersysteem voor teveel aan regenwater en een druppelsysteem. Mocht het druppelsysteem uitvallen dan moet de boom dit kunnen overleven. Gekozen is voor de Parrotia persica 'Vanessa'; Perzisch ijzerhout. Een boom die 7 tot 10 meter hoog wordt, z'n blad verliest, maar wel kleine donkerrode bloemen en schitterende herfstkleuren krijgt.

Bij de wandeling van de Mariaplaats via het Moreelsepark naar de Croeselaan valt op dat geen van de bronzen beelden van

werden besproken. Het levert volgens de berekening van ECOFYS (code LB4) Nederland vanaf 2030 gemiddeld een reductie op van 1,4 Mega ton CO2 per jaar. En vanaf 2050 een reductie van 3,1 Mega ton CO2 per jaar. Over de mogelijkheden die Agrofostery de kippenhouder biedt – kippen zijn van oorsprong bosvogels – hebben we het vanwege de vogelgriep maar niet. De staatssecretaris reageerde op de top met: “We hebben vandaag laten zien dat we heel veel kunnen bereiken, het komt er nu op aan om door te pakken om de CO2-uitstoot daadwerkelijk te beperken.

En dan, na een jaar waarin het oorverdovend stil bleef, verscheen

er een artikel in de Volkskrant met als kop: ‘Kan een kip het nog beter hebben? Een kippenboer in Oirlo (een kerkdorp van de gemeente Venray) heeft een kippenstal laten bouwen waar zelfs Wakker Dier verrukt van is. Het bestaat uit een centrale ruimte in de vorm van een kas met een glazen plafond met zonwering dat zorgt voor volop daglicht. Op de vloer ligt zaagsel waarop verspreid boomstronken liggen en boompjes in potten staan. Aan beide lange zijden van de kas liggen nachthokken waar de 24.000 kippen in de ochtend hun ei leggen. Daarna gaan de tussenwanden open en kunnen de kippen zich over de ruimte verspreiden. Het is dé manier om de kippen

meer ruimte te geven en om de toename van fijnstof in de omgeving te voorkomen. Verder vormen roofvogels niet langer een gevaar en de kans op besmetting met het vogelgriepvirus is minimaal.

Beste Polderwachter, blijft de vraag of de consument meer voor het Kipster-ei i wil betalen? Als mogelijk lid van een Sector-tafel kan ik je natuurlijk niet vragen om daar reclame voor te maken, laat ik het daarom maar doen: koop dat ei.

Een stedeling

een naambord is voorzien. Men gaat er in het tijdperk van de smartphone waarschijnlijk vanuit dat dit niet nodig is. Zo staat er tussen de begroeiing langs de Mariaplaats een beeld dat volgens de site van de gemeente Utrecht een stier is met iemand op zijn rug. Onder de lijst van beelden in de binnenstad van Utrecht staat: Man met stier van Paul Grégoire. Onder Paul Gregoire (beeldhouwer) vind je dan de ware naam van het beeld: ‘Europa en de stier’. Volgens één van de versies van dat verhaal was de jonge Europa met haar vriendinnen op het strand aan het spelen, toen Zeus getroffen werd door haar schoonheid. Om het meisje niet met zijn goddelijke verschijning af te schrikken en om aan het zicht van Hera zijn echtgenote te ontsnappen, veranderde Zeus zich in een witte stier. Toen Europa spelenderwijs op de rug van de stier klom, liep het dier de zee in en zwom in één ruk naar Kreta, enz.

Na het Moreelseviaduct staat links in het Moreelsepark het paard zonder benen genaamd Julius Sulway van de beeldhouwer Anthon Spronken. Ook hier ontbreekt enige toelichting. De naam blijkt te zijn: Julius Sulway, looks like a horse with no legs. De omschrijving doet denken aan de tekst “ceci c’est pas une pipe” op een schilderij van René Magritte.

Bij het beeld bij het hoofdkantoor van de Rabobank is opnieuw geen verwijzing naar de maker of de betekenis te lezen. Het bestaat uit drie hoofden van paarden die iets weg hebben van een paardenhoofd van een schaakstuk, geplaatst op een zuil. Het is een werk van Eric Claus met als titel Denken, Kijken en Doen. Bij didactiek leerde je ooit te werken met de tritsen denken – voelen – willen of kunnen – kennen – zijn, maar hier wordt geld verdiend.

De Moreelsebrug loopt over de perrons van Utrecht c.s. en vormt de verbinding tussen het Moreelsepark en de Croeselaan ter hoogte van het hoofdkantoor van de Rabobank. Het is een strakke brug met golvende lijnen met gescheiden banen voor fietsers en voetgangers. Fietsers moeten aan het begin en einde afstappen en gebruikmaken van de fietsgoot langs de trappen of van de lift, waar een bakfiets in past. Voor een hellingbaan ontbrak de ruimte. Het aantal voetgangers dat van de brug gebruik maakt is ver in de meerderheid. De bomen staan er goed bij en worden ‘savonds vanaf het brugdek aangelicht.

Terug over de Jaarbeurstravers en wat denk je? Hier hangt een digitaal mededelingenbord. Die dag met als tekst: Vandaag in de natuur: Kikkers zijn druk bezig met paren en het produceren van kikkerdril. Bij deze tekst is verder geen toelichting nodig.

De redactie.

Shubhendu Sharma is changing the framework of urban landscaping and afforestation by influencing two key groups — government and corporations — to adopt methods that optimally use land to increase green cover.

Tiny forest

Allerlei organismen, zoals planten en dieren, verrichten (ecosysteem)diensten voor onze samenleving. Wanneer de biodiversiteit afneemt of soorten minder vitaal worden, treft dit uiteindelijk ook onze overlevingskansen. Er is, kortom, urgentie om de biodiversiteit in onze leefomgeving op peil te houden, te beginnen met soorten die momenteel in hun voortbestaan worden bedreigd (Rode Lijstsoorten). Daarnaast is het ook belangrijk om soorten die nu nog algemeen voorkomen niet te laten afnemen en om mensen die biodiversiteit te laten beleven, zodat zij de waarde daarvan blijven inzien. In het WNF 'Living Planet Rapport' voor Nederland werd geschetst dat terrestrische biodiversiteit nog steeds terugloopt. Zo ook in stedelijk gebied.

Het Tiny Forest-project, ook wel de kleine wildernis of stadsbossen genoemd komt voort uit een maatschappelijk initiatief dat in 2016 op de uitvoeringsagenda natuurvisies is gekomen. Doel van de aanleg van een Tiny Forest is om het verlies aan biodiversiteit in stedelijk gebied een halt toe te roepen. Een ander erkend probleem is dat de (stads)mens steeds verder van de natuur afstaat en moeilijk te betrekken is bij de natuur. Zo ook bij jongeren.

In Zaanstad is het eerste Nederlandse en Europese Tiny Forest, genaamd Groene Woud, aangelegd volgens het principe van Shubhendu Sharma. Dit principe houdt in dat het dichte minibossen zijn in stedelijk gebied, waarin tot 40 inheemse boomsoorten zijn aangebracht met een totaal van circa 600 bomen. Om de ontwikkeling te versnellen is de bodem met biomassa (houtsnippen en stro) bewerkt.

Ook een tweede Tiny Forest, genaamd Gouwse Bos, is aangelegd met daaroverheen een Zaans sausje. Dat wil zeggen dat hier niet alleen bomen werden aangeplant, maar ook besdragende struiken en planten werden ingezaaid. De bodem is hier niet bewerkt met biomassa. Beide percelen zijn circa 250m² meter groot.

Om dit project te onderbouwen, deed Wageningen Environmental Research onderzoek naar dit initiatief. Het onderzoek werd uitgevoerd door deskundigen van WENR in samenwerking met IVN Nederland, waarbij de intentie was om vrijwilligers (Citizen Science) in te zetten en de gehanteerde onderzoeksaanpak gemakkelijk overdraagbaar te maken.

In dit project werd onderzocht:

1. Levert een Tiny Forest biodiversiteit op?
2. Kan de biodiversiteit in beeld worden gebracht met behulp van Citizen Science? De monitoring van de biodiversiteit werd uitgevoerd door professionals en vrijwilligers om zo niet alleen inzichtelijk te krijgen welke biodiversiteit dit type Tiny Forests nu oplevert, maar ook om burgers in hun directe omgeving in contact te brengen met de natuur. Door de bijdrage die zij leveren aan de monitoring beleven zij directer de ecologische waarden van de Tiny Forests. Deze beleving sluit aan bij de missie van IVN Nederland om natuur in de harten van mensen te brengen, zodat zij er beter voor gaan zorgen. De natuur beleven is leerzaam en leuk, en later van essentieel belang voor het behoud ervan. Het realiseren van een klein stukje wildernis in de stad vormt een plek voor jong en oud om gezamenlijk de natuur te ontdekken en in hun hart te sluiten.

Het uiteindelijke doel is om 100 Tiny Forests te realiseren in Nederland, die naar verwachting in fases worden gerealiseerd. Om ook deze te kunnen monitoren, werd op basis van de ervaringen in dit onderzoek een methode ontwikkeld om samen met vrijwilligers de biodiversiteit te volgen. Deze methode maakt het mogelijk om inventarisaties van de biodiversiteit uit te laten voeren door vrijwilligers en scholieren. De twee Tiny Forests in Zaanstad zijn de eersten in de wereld die jaarrond zijn gemonitord op voorkomen van biodiversiteit.

Uit het onderzoek blijkt dat zowel het Gouwse Bos als het Groene Woud de biodiversiteit verhoogt ten opzichte van het nabijgelegen bos. Zowel het aantal soortgroepen als het aantal individuen ligt in algemene zin hoger dan in de referentiebossen.

Uit dit onderzoek is gebleken dat de biodiversiteit in beeld kan worden gebracht met behulp van Citizen Science. Kanttekening is wel dat een grote groep vrijwilligers nodig is om een voldoende waarnemingsintensiteit te waarborgen. Daarnaast bepaalt de kennis van de waarnemers de mate van detail waarmee de monitoring kan plaatsvinden. Een systematische telling van soortgroepen bleek mogelijk op een hoog niveau (klasse, orde, familie), maar tellingen op soortniveau zijn moeilijker realiseerbaar.

Over Operatie Steenbreek

Ons klimaat is zichtbaar aan het veranderen. Steeds vaker hebben we te maken met enorme hoosbuien, hitte of een periode van aanhoudende droogte. Heftige regenbuien leiden tot wateroverlast en droogte veroorzaakt schade en lage grondwaterstanden. En vergeet ook niet dat langdurige hitte bij veel mensen tot gezondheidsklachten leidt. Deze veranderingen hebben verschillende oorzaken. Maar toen uit diverse onderzoeken bleek dat de toename van verharding echt negatieve effecten had op het welbevinden van mens, dier en natuur, werd het tijd voor actie. In 2015 werd daarom door voorzitter Wout Veldstra de stichting Operatie Steenbreek opgericht.

Kleine, lokale maatregelen zijn het meest effectief. Heel veel gemeenten nemen al hun maatregelen om de openbare ruimte te vergroenen. Maar als je bedenkt dat ongeveer 40% van het stedelijk gebied in bezit is van particulieren, vragen wij juist daar ieders hulp. Iedere tegel eruit telt want groen is leven!

operatie steenbreek

UTRECHT

Inspiratie Avond 2018

Overal in Nederland gaat Operatie Steenbreek viral door het land. Tot nu toe zijn de volgende gemeenten reeds aangesloten bij dit fenomeen: <https://www.operatiesteenbreek.nl/betrokken-steden/>.

Vorige jaar heeft ook de gemeente Utrecht deze stap genomen.

Nu, op 28 augustus in het prachtige pand van landgoed Oostbroek, Bunnikseweg 39, 3732 HV De Bilt, om 19.30 uur gaan we Steenbreek Utrecht lanceren. Als gemeente zijnde is Utrechtstad altijd vooruitstrevend geweest, een heel belangrijk veld waarin ze excelleren is "water". Zo doende gaat de gemeente Utrecht hun ambitieus en noodzakelijke traject "Waterproof 030" presenteren.

Uiteraard zullen veel interessante en vernieuwende zaken aan bod komen...waar anderen steden bezig zijn, zullen wij dat gebruiken om Utrecht aan te vullen en waar Utrecht al bezig is zullen we deze info gebruiken om de andere steden verder te completeren: een kwestie van KRUISBESTUIVING

Henk Jense Steenbreek Consulent, gaat aan de hand van een PowerPoint presentatie met u in gesprek over wat je allemaal met 'groen kan doen' en hoe je mensen kunt betrekken. Samen met Nienke Horst Project Manager Gemeente Utrecht, komen we vast op goede ideeën en concrete acties.

Bereid je voor via

www.operatiesteenbreek.nl &

<https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/milieu/water/wateroverlast-voorkomen-waterproof030/>

Kom met vragen, kom met ideeën

Vragen en ideeën mogen vooraf aan Henk gestuurd worden.

Email aan jensehlc@xs4all.nl

Namens: IVN Utrecht, Landschap Erfgoed Utrecht, Natuur en Milieufederatie Utrecht, Staatsbosbeheer, Utrechts Landschap & Groei en Bloei Utrecht

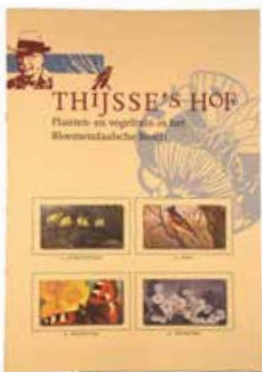
Aanmelden via: www.utrecht.groei.nl.

Bellen: 06.18409697 Reiny Reimerink of

06.84803219 Christian Naethuys G&B Utrecht

Wat is Thijsses Hof?
Thijsses Hof is aangelegd in 1925 op voormalige aardappelakker met eikenhakhout in het Bloemendaalse Bos ter gelegenheid van de zestigste verjaardag van dr. Jac. P. Thijsses. Vanaf het begin stelde Thijsses zich ten doel om de wilde planten uit Kennemerland te presenteren in natuurlijke begroeiingen die zich (grotendeels) spontaan ontwikkelen. Dit artikel is een samenvatting van de beschrijving van de Hof die op de website www.thijsseshof.nl staat.

Thijsses Hof

De officiële naam luidt: Thijsses Hof, Planten- en Vogeltuin in het Bloemendaalse Bosch. Door Thijsses werd de Hof als 'instructief plantsoen' betiteld, maar tegenwoordig gebruiken we daarvoor de term 'heemtuin'. In de Hof worden voor een breed publiek planten- en diersoorten uit Zuid-Kennemerland gedemonstreerd in natuurlijke begroeiingen, zoals duinbos, struweel, duingrasland en duinvalleivegetaties. Naast de meer dan 400 soorten hogere planten en circa 24 soorten broedvogels zijn er vele andere planten- en dieren te zien, onder andere blad-, lever- en korstmossen, paddenstoelen, de wijngaardslak (komt in dit gebied van nature voor), vlinders, libellen, wilde bijen en waterdiertjes.

Uit de officiële naam blijkt dat het ook een vogeltuin is, maar er staan geen voliëres. De vogels in de Hof zijn wilde vogels, die het gebiedje van de Hof aantrekkelijk vinden om te wonen of voedsel te zoeken. In de loop van de ruim 90 jaar dat de Hof bestaat is de begroeiing nogal veranderd: van een groot open terrein met lage bomen er omheen naar een fors met struweel begroeid gebied midden in een bos met hoge bomen rondom. Dat heeft uiteraard op de vogelstand grote invloed gehad. Nachtegaal, fitis, grasmus, gekraagde roodstaart en zomertortel zijn verdwenen als broedvogels. Lijsterachtigen, vinken, mezensoorten, roodborstje, winterkoninkje, houtduif en tiftjaf namen toe. In de beschutte vijver fourageren regelmatig ijsvogeltjes. De grote bonte specht vestigde zich er. De Hof kent gemiddeld ongeveer 24 soorten broedvogels en vele tientallen vogelsoorten als bezoekers. In alle seizoenen zijn wel vogels waar te nemen. De vele bankjes in de Hof maken het mogelijk geduldig te zitten. In het voorjaar is er veel vogelzang, maar zelfs op een rustige winterdag word je soms verrast door een troep sijsjes hangend aan de elzenproppen bij de vijver, of een gemengde groep van allerlei mezen, goudhaantjes en vinken die de bomen en struiken afstropen op zoek naar een kleine hap. De Hof is voor vogelaars beslist een aantrekkelijke plaats.

De begroeiingen

In Thijsses Hof kunt u kennismaken met de belangrijkste begroeiingen uit de duinen van Kennemerland zoals duinbos, duinstruweel, duingrasland en begroeiingen van natte duinvalleien. De diverse begroeiingen staan op de kaart met een lettercode aangegeven.

Het duinbos is grotendeels ontstaan uit eikenhakhout dat daar groeide voor Thijsses Hof werd aangelegd. Een deel van de eikenstammetjes is na 85 jaar tot hoge bomen opgegroeid. Door periodiek bomen en struiken te kappen wordt voorkomen dat een te dichte boom- en struiklaag ontstaat. Daardoor is een gevarieerde en soortenrijke kruidlaag tot ontwikkeling ge-

komen. Ook groeien er veel meer soorten bomen en struiken dan vroeger. Al in de winter komen allerlei soorten in bloei zoals sneeuwkllokje, lenteklokje, winterakoniet en hazelaar. De mooiste tijd voor het duinbos zijn de maanden april en mei. Het is dan een bloemenweelde van onder meer bosanemoon, vingerhelmbloem, diverse soorten sleutelbloem, wilde hyacint, voorjaarszonnebloem en daslook.

Struweel is een begroeiing waarin struiken domineren. Kardinaalsmuts, eenstijlige meidoorn, duindoorn, wegedoorn en zuurbes zijn karakteristieke soorten van de duinstruwelen op kalkrijke bodem. Het zijn besdragende struiken die in het najaar veel vogels aantrekken en zodoende door vogels verspreid worden. In vroeger tijd was er veel struweel in de Hof en kwamen struweelvogels regelmatig tot broeden, o.a. fitis, grasmus, braamsluiper en nachtegaal. Sinds 1997 wordt het struweel weer uitgebreid door boomopslag te kappen. In het hakhout worden bomen periodiek gekapt voordat ze groot worden en teveel schaduw geven. Daardoor is een rijke ondergroei met veel struiken mogelijk.

'Droog grasland' betekent dat het boven de grondwaterinvalleien is gelegen. Dit in tegenstelling tot het natte grasland dat een onderdeel is van de duinvalleibegroeiingen. Die hebben de nabijheid van het grondwater nodig voor hun vochtvoorziening. Het droge duingrasland heeft daarvoor alleen aan regen genoeg. Tijdens langdurige zomerdroogte kan het droge duingrasland door vochtgebrek bovengronds grotendeels afsterven en het ziet er dan dor uit. Maar de graslandplanten kunnen daar wel tegen en blijven ondergronds in leven. Het droge grasland is op zijn mooist in mei en juni wanneer er althans voldoende neerslag valt. Opvallende soorten zijn onder meer beemd-kroon, knooppkruid, gewone ereprijs, margriet, steenanjer en kleine pimpernel. Er groeien ook fraaie grassen zoals bevertjes, zachte haver en glanshaver. Vroeg in het voorjaar vallen de bleekrose stengels met sporenaren van heermoes op. Pas later verschijnen de groene vertakte stengels zonder sporenaren.

De begroeiing van de duinrooshelling lijkt sterk op het droge duingrasland. In feite is het droge duingrasland met veel duinroosjes. Duinroosjes hebben zich spontaan ook uitgezaaid in het droge duingrasland buiten de duinrooshelling. Op de duinrooshelling groeien nog enkele bijzondere soorten, namelijk blauwe bremraap, een parasiet die op duizendblad woekert, en het orchideetje hondskruid. Verder groeit er veel geel zonnebloem, een zeldzame soort die in ons duingebied is uitgestorven maar o.a. in België nog wel in de duinen groeit.

Schraal grasland met heide. In de periode 1960 - 1972 werd op deze oppervlakte duinheide aangelegd. Droog duingrasland werd daartoe afgeplagd en heideplaggen kwamen ervoor in de plaats. Daarin groei-

Graag citeer ik dr. Jac. P. Thijssse:

“Te weinig wordt nog beseft, dat de aanwezigheid van een rijke flora en fauna, van schoone en belangwekkende landschappen een levensbehoefte is voor iedereen. Wie niet met de natuur kan meeleven leidt een gekortwiekt bestaan”
© Aardspoor 2017

Jac.P. Thijssse werd geboren te Maastricht op 25 juli 1865 en is op 8 januari 1945 te Overveen overleden. Hij was onderwijzer, bioloog en natuurbeschermer. In 1891 trouwde hij met Helena Christina Petronella Bosch.

en ook brem, gaspeldoorn en jeneverbes. Het schrale grasland heeft een wat andere soortensamenstelling dan het droge duingrasland elders in de Hof. Door de vroeger aangevoerde heiplaggen is de bodem minder kalkrijk. We zien er dan ook geen fakkelgras groeien, maar wel bochtig smeel, zandstruisgras en enkele havikskruiden die kenmerkend zijn voor kalkarme bodem.

Tegelijk met de nieuwe duinvallei werd in 1989 het duintje aangelegd waarbij ook kalkrijk duinzand van elders werd aangevoerd. Hier ontstonden weer begroeiingen zoals die in de begintijd van de Hof voorkwamen met veel slangenkruid, ossentong, wilde reseda en diverse soorten toorts en teunisbloem. Geleidelijk aan ontwikkelde zich duingrasland waardoor voornoemde soorten afnamen. Het duintje bleek een geschikt milieu te zijn voor hondskruid, een zeer zeldzame orchideeënsoort. In het duingrasland groeit veel smal fakkelgras. Vooral in de avondschemering doet deze soort zijn naam eer aan met zijn lichtgekleurde bloeipluimen.

Een beeldbepalend onderdeel van Thijssse's Hof is de grote vijver met in het voorjaar de grote gele pol van bloeiende moeraswulfsmelk langs de oever. De waterstand schommelt met de seizoenen en is hoog in de winter – het vroege voorjaar en laag in de zomer. De vijver trekt veel vogels aan. Er broedt regelmatig een meerkoet en soms een wilde eend. Maar de meeste vogels komen er om te drinken en soms om te eten. Maar meer dan driedoornige stekelbaarzen en waterinsecten zijn er niet te vangen, dus visetende vogels vliegen meestal weer gauw door. In de vijver planten zich veel libellen voort. In het water groeien enkele waterplanten, vooral aarvederkruid en lidsteng die beide boven water bloeien.

De begroeiingen van natte kalkrijke duinvalleien zijn beroemd om hun soortenrijke plantengroei. Daarin groeien o.m. rietorchis, moeraspirea, grote wederik, grote kattenstaart en scherpe zegge. In april bloeien er wilde kievitsbloem en zomerlokje. Aan de westzijde van de vijver is in 1989 een nieuwe duinvallei aangelegd. Vlak naast de brug groeit galigaan. De bladranden zijn dicht bezet met scherpe zaagtandjes. Door de aanleg van flauwe taluds is er een geleidelijke overgang van duinvalleivegetaties naar het droge duingrasland. In beide begroeiingen groeit veel grote ratelaar.

Demonstratievijver met moerasjes. Vanaf het verdiepte pad is het waterleven in de kleine vijver goed te observeren zoals kleine watersalamanders en ruggezwemmers of bootsmannetjes. Een van de meest opvallende planten is krabbescheer. Ook libellen zijn hier goed te bekijken. Deze vijver heeft een ondoorlatende bodem en wordt tijdens droogteperioden regelmatig bijgevuld. Daardoor zijn de schommelingen in waterstand kleiner dan in de grote vijver. Daardoor kunnen in het aangrenzende moerasje duinvalleisoorten groeien die langs de grote vijver geen geschikt milieu hebben zoals moeraswespenorchis, muggenorchtis en bonte paardenstaart.

Op een paar plekken zijn muren gemaakt ten behoeve van muurplanten, soorten die in Nederland uitsluitend of voornamelijk op muren groeien. Hier kunnen we onder meer zien: tongvaren, steenbreekvaren, muurleuwenbek en muurbloem.

Deze saaie opsomming doet geen recht aan de plantenweelde op de Thijssse's Hof, dus ga eens kijken en genieten als je in de buurt bent.

De werkgroepen in het Vecht & Plassengebied

Paddenstoelenwerkgroep

Contactpersoon: Hanni Meulemans-Mik
Email: hannimik@xs4all.nl
In het najaar iedere vrijdagochtend op paddenstoelenjacht

Jeugdwerkgroep en scharrelkids

Contactpersoon: Marijke Zoetelief
Email: marijkezoetelief@gmail.com

Werkgroep Commelinhof

Contactpersoon: Minke Schröder-Baron
Email: minke.schroder@ziggo.nl
Gehele jaar iedere vrijdagochtend open voor onderhoud.
Voor het publiek op zondagmiddag van 18 februari tot half mei open.
Adres: Park Vechtenstein, Maarssen

Waterwerkgroep

Contactpersoon: Marijke zoetelief
Email: marijkezoetelief@gmail.com

Vleermuizenwerkgroep

Contactpersoon: Wieneke Huls
Email: w.huls@online.nl

Wandelingenwerkgroep

Contactpersoon: Sharon van Straalen
Email: sharonvanstraalen@hotmail.com

Werkgroep excursies

Contactpersoon: Dries Klooster
Email: dries.klooster@telfort.nl
Aanvraag excursies: Truus Lefeber
Email: truus.ivnvp@gmail.com

Vogelwerkgroep

Contactpersoon: Annelies Speksnijder
Email: j.e.speksnijder@ziggo.nl

Werkgroep Stadsnatuur

Contactpersoon: Titia Kan-Boot
Email: titiakan@planet.nl

Werkgroep natuurkoffer

Contactpersoon: Henny Suidman
Email: hjmsuidman@hotmail.com

[https://www.facebook.com/ivnvecht & plassengebied](https://www.facebook.com/ivnvecht&plassengebied), achter dit ingewikkeld adres gaat de face-book pagina van IVN Vecht en Plassengebied schuil.
Het is een openbare groep, wil je zelf iets plaatsen dan moet je je even als lid aanmelden bij Lolke Stelwagen.

Het bestuur

Voorzitter: John van Himbergen
Email: johnvanhimbergen@yahoo.com
Secretaris: Truus Lefeber
Email: truus.ivnvp@gmail.com
Penningmeester: Hanneke Boom
Email: hannekeboom64@gmail.co
Bestuursleden: Marloes van der Beek, Christian Naethuys, Eugénie Weenink

Vertrouwenspersoon

Alle leden van IVN Vecht en Plassen die binnen de vereniging te maken krijgen met ongewenst gedrag en seksuele intimidatie kunnen mij contacten voor advies en hulp.

Agnes Janmaat

Telefoonnummer: 0346-243961

Nog wat werkgroepen

Werkgroep communicatie

Contactpersonen
De Bres: Jan van Schooten
Email: jcvanschooten@gmail.com
PR en communicatie: Marloes van der Beek
Email: marloes.ivn@gmail.co
Website: Harm Dotinga
Email: h.dotinga@hetnet.nl
Winkeltje: functie vacant

Werkgroep bijscholing

Contactpersoon: Marijke Zoetelief
Email: marijkezoetelief@gmail.com

Cursus werkgroepen

Werkgroep natuurscursus

Contactpersoon: Bernadet Sijmons
Email: inez.kollaard@planet.nl

Werkgroep natuurgidsencursus

Contactpersoon: Jan van Schooten
Email: jcvanschooten@gmail.com

Van de leden-administratie

Beste mede IVN-ers,
Graag wil ik mij aan jullie voorstellen als de nieuwe ledenadministrateur van onze vereniging. Mijn naam is Eugenie Weenink. Ik zit ook als algemeen lid in het bestuur. Ik neem het stokje over van Tineke van Schooten. Zij heeft jarenlang heel secuur de ledenadministratie bij gehouden. Dankzij haar kom ik in een gespreid bedje. Tineke hartelijk bedankt voor al je inzet!!

Het werk is er eenvoudiger op geworden voor zowel de ledenadministrateur als voor de penningmeester. Leden geven zich tegenwoordig op via IVN landelijk, wat makkelijk is voor mij en ze betalen per automatische incasso de contributie. Dat is serieuze tijdbesparing voor de penningmeester. In de afgelopen periode mogen we één nieuw lid verwelkomen, te weten Margreet van der Bijl. Leuk dat je erbij bent gekomen, Margreet. Ik hoop dat ik dit werk met plezier voor de vereniging kan doen voor langere tijd.
Eugénie Weenink

Belangrijk in 2018

Bestuursdata

ma 2 juli, ma 27 augustus, wo 31 oktober, di 11 december.

Themavergadering

8 november

Gidsenvergadering wo 26 september

JP Thijsesdag za 1 september

Ook leuk in 2018

24 aug. Nacht van de Vleermuis
4 sept. Duurzame Dinsdag
8-9 sept. Open Monumentendagen
22 sept. Burendag
4 okt. Dierendag
6 okt. Nationale Kringloopdag
10 okt. Dag van de Duurzaamheid
27 okt. Nacht van de Nacht
3 nov. Natuurwerkdag

Aan de heer/mevrouw:

Indien onbestelbaar dan graag retour zenden aan:
Ledenadministratie IVN Vecht & Plassengebied
T.a.v. Eugenie Weenink,
Boomstede 505, 3608 BK Maarssen